

Гра-квест до Дня рідної мови

Мета: дати здобувачам можливість перевірити глибину своїх знань і умінь з української мови; залучити здобувачів до джерел і витоків народної мудрості; розвивати логічне та образне мислення, пізнавальні та пошукові інтереси вихованців; уміння висловлюватися рідною мовою; сприяти формуванню духовно багатой мовної особистості; виховувати любов до рідного слова та почуття гордості за свій народ, толерантного ставлення один до одного.

Учасники: здобувачі освіти I-III курсів

Обладнання: маршрутні листи, листки оцінювання, картки із завданням.

Місце проведення: приміщення закладу освіти, у навчальних кабінетах

Етапи квесту:

- I. Вступ
- II. Ознайомлення із правилами
- III. Виконання завдань на станціях
- IV. Підсумки гри
- V. Визначення переможця та нагородження

I. Вступ

Слово викладача

На лекції нудній про вічність мови

Бувальщина згадалась випадкова:

В старої жінки одібрало руки,

Але вона й не дума помирать,

Її годують з ложечки онуки,

Дочка купає, носить ліки зять.

В старої жінки одібрало ноги,

Але вона й не дума помирать,

Бо люблять в домі її всі онуки,

Дочка піклується, не кривдить зять.

В старої жінки мову одібрало –

І от вона зібралась помирать.

Ні крихти хліба кілька днів не брала,

Хоча просили всі: дочка, онуки, зять.

Померла тихо з розпачу німого,

Що не могла нічого їм сказать.

Слізьми прощальними слова скотились,

І чули їх дочка, онуки, зять.

- Ми не випадково розпочали нашу зустріч саме цією поезією Дмитра Іванова.

Адже ми знаємо, який важливий день прийшов до нас сьогодні – це Свято рідної

мови. 21 лютого наша країна разом з усім світом відзначала День рідної мови. І я вірю, що ви саме ті, котрим небайдужа доля рідного слова.

Добрий день, шановні гості та здобувачі нашого ліцею! Ми раді вас вітати на святі рідної мови!

- Чому ж саме 21 лютого ми відзначаємо це свято?

1 зд. Історія цього свята йде з Пакистану, де 21 лютого 1952 року було вбито п'ятьох студентів, які мали зухвальство виступити за надання бенгальській мові статусу офіційної. Відтоді цей день у країні став Днем полеглих за рідну мову. Зрештою, після визвольної війни, в 1971 році, східна частина Пакистану виокремилась в незалежну державу Бангладеш зі своєю мовою. У жовтні 1999 року на 30 сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО у пам'ять про цю подію було запроваджено Міжнародний день рідної мови, який тепер відзначають щорічно цього дня.

2 зд. Міжнародний день рідної мови святкують з 2000 року. Саме так вчені-лінгвісти намагаються привернути увагу людей щодо володіння рідною мовою. За оцінками фахівців, із понад 6000 мов, які нині існують у світі, значна частина перебуває під загрозою зникнення у найближче десятиріччя. Щороку повністю перестають вживатися близько десяти мов. А кожні два тижні одна з них зникає (!). А зникає мова – перестає існувати й народ! Для того, щоб мова не зникла, за свідченням науковців, необхідно, щоб нею спілкувалися принаймні сто тисяч людей.

1 зд. В Україні цей день відзначається з 2002 року, коли Президент України підписав відповідне розпорядження про відзначення Міжнародного дня рідної мови. Ми хочемо долучитися до урочистого відзначення цього свята, спробуємо переконати своїх ровесників, що мова – це безцінний дар, який треба шанувати, як батька і матір, родину і батьківщину.

2 зд. У 2006 році Україна приєдналася до Європейської хартії малопоширених мов. Цей документ закликає зберегти діалекти, що перебувають на межі зникнення. На території нашої країни до таких належать: · Урумська та румейська мови (варіанти грецької), носії якої залишилися в Донецькій обл.; · Ромська або циганська мова; · Кримчацька (600 носіїв) та караїмська (800 носіїв) мови Криму.

1 зд. Мова – це символ народу. Отож, пропоную спілкуватися нашою рідною мовою аби зберегти її для наступних поколінь. Вчитель Чи можливо людям порозумітися між собою без словесної мови? Спробуйте уявити один день свого життя без мови: ось ви прокинулись, мовчки одягаєтесь, снідаєте, йдете до школи. А тут?... – Якою є ліцей (школа) без мови спробували уявити здобувачі нашого ліцею.

Ролик Мовчазні здобувачі походжають широкими коридорами – і ні з ким не сперечаються, не розповідають про вчорашні пригоди... Стоїть мертва тиша.

Лунає дзвоник. Вони тихенько заходять у кабінет, сідають за парту. А що далі? Підручників у них немає, бо немає писемної мови. Викладач мовчить... Чи змогли б діти в таких умовах стати лікарями, учителями, менеджерами, кваліфікованими працівниками? Безумовно, ні. Отже, мова — найважливіший засіб спілкування. Життя без неї уявити неможливо, це «найбільше і найдорожче добро, кожного народу».

Викладач. Як бачимо, картинка сумна. Але ми сумувати не будемо: нас чекає захоплива гра-квест.

II. Правила гри.

1. Кожна група – це команда. 2. Кожна команда отримує маршрутний лист та листок оцінювання. 3. Потрібно пройти 6 станцій. 4. На кожній станції є викладач, який оголосить завдання та роздасть картки, якщо це потрібно. 5. Потрібно пам'ятати, що це командна гра: не ображати один одного і завдання виконувати разом. 6. Після проходження всіх завдань листки оцінювання здати викладачеві української мови.

III. Гра

Завдання: дати відповіді на питання. За кожне питання — 1 бал. (15 балів)

Станція «Теоретична»

1. Скільки голосних звуків в українській мові? (6)
2. Який відмінок називається прямим? (називний)
3. У якому словнику можна знайти значення слова? (тлумачному)
4. Коли відзначаємо День рідної мови? (21 лютого)
5. Граматична основа речення — це ... (підмет і присудок)
6. Скільки всього є частин мови? (10)
7. У якому стилі мовлення пишеться газетна стаття? (публіцистичному)
8. Як підкреслюється додаток? (пунктиром)
9. Після яких букв ставиться апостроф? (б, п, в ,м, ф)
10. На які питання відповідає прикметник? (який? чий?)
11. Які звуки позначає літера щ? (ш ч)
12. Чим поширюється речення? (другорядними членами речення)
13. Частина слова без закінчення – це... (основа)
14. Скільки звуків позначає я після голосного? (два)
15. У незмінних словах не буває (закінчення)

На цій станції два завдання.

I завдання: встановити відповідність між фразеологізмами і їх значеннями (7 балів — по 1 б. за правильну відповідність) Пояснення: фразеологізми на червоних картках, значення — на синіх. Поєднати картки.

Станція «Фразеологічна»

Бити байдики

Ледарювати

Душа в п'ятах	Неопалима купина
Манна небесна	Ахіллесова п'ята
Дуже страшно	Те, що живе вічно
Життєві блага	Вразливе місце
Скринька Пандори	Умістилище зла
Держати хвіст бубликом	Бути оптимістом

II завдання:

Гра «Крокодил»

Пояснення: один учасник з команди повинен без слів пояснити фразеологізм, а інші повинні назвати цей фразеологізм. За правильну відповідь 4 балів (2*2)
Висолопивши язика (робити щось швидко).

Продавати зуби (сміятися).

Завдання: учням роздаються конверти, у яких на окремих аркушах написані літери однакової величини. Із поданих літер скласти слова і дописати антоніми. (16 балів: якщо склали слово і підібрали антонім, то 2 бали за кожну пару; якщо слово склали, але антонім не підібрали-то 1 бал)

Станція «Загадкова нотка»

Ввечері – зранку, сміятися – плакати, багатий – бідний, оптиміст – песиміст, навмисне – ненароком, щастя – горе, говорити – мовчати, покірний – упертий.

Завдання: учні читають завдання на картках і дають відповідь. За кожну правильну відповідь – 1 бал. (6 балів)

Станція «Народна»

Українські прислів'я Скільки разів українське прислів'я радить подумати перед тим, як сказати слово?

Українські прислів'я До якої страви потрапив індик, поки думав, згідно з прислів'ям? Українські прислів'я Якому коневі не дивляться в зуби?

Українські прислів'я Який предмет одягу «горить на злодієві», коли він несподівано себе видає?

Українські прислів'я

Українське прислів'я попереджає, що «в тихому болоті водяться ...». Яка нечиста сила водиться в болоті?

Українські прислів'я У чому, згідно прислів'я, не можна наносити води?

Завдання: Відгадати загадки. За кожну правильну відповідь – 1 бал. (6 балів)

Станція «ЛОГІЧНА»

Мовні загадки-жарти

Які алфавіти складаються із 6 літер? (абетка, азбука)

Як за допомогою трьох займенників можна зробити руки чистими? (ви-ми-ти)

Який займенник у спорті може задовольнити суперників, але розчарувати болільників? (нічия)

Чим закінчується зима і весна? (літерою а)

Як написати слово «робота» 5 літерами? (праця) 4 літерами? (труд)

Це усі повинні знати: Нас не можна роз'єднати, Відрізняємось ми чим? Літер дві, а звук – один. (дж, дз)

Завдання: Дати відповіді на питання. За кожну правильну відповідь 1 бал (10 балів)

1. Під яким кушем ховається заєць, коли йде дощ? (Під мокрим)
2. Без чого не буває криниці? (Без дна)
3. З якого посуду не можна поїсти? (З порожнього)
4. Від чого плаває качка? (Від берега)
5. Чи може страус назвати себе птахом? (Ні, бо він не вміє говорити)
6. Яким стане білий камінь, якщо кинути його у Чорне море? (Мокрим)
7. Від чого у качки лапи червоні? (Від колін)
8. Де є річка без води? (На карті)
9. Хто бачить свої очі? (Той, хто дивиться у дзеркало)
10. Як написати «суха трава» чотирма буквами? (Сіно)

Станція «Розвантажувальна»

Листок оцінювання _____

Назва станції

Кількість балів

Підпис викладача

«Теоретична»

«Фразеологічна»

«Загадкова нотка»

«Народна»

«Логічна»

«Розвантажувальна»